
Fra: Einar Flydal <einar.flydal@einarflydal.com>
Sendt: 6. september 2016 11:27
Til: Postmottak Lindås
Emne: Nyttig kunnskapoppdatering & Påminnelse om høringsfrist 20.9.
Vedlegg: KunnskapsstatusEMF-EFlydal09082016.pdf

Til Lindås Kommune, ved kommunehelsetjenesten

- 1. Kunnskapsstatus: Helse- og miljøskader kommer fra nivåer som Strålevernet hevder er trygge**
- 2. Høringsfrist 20. september: Ny strålevernforskrift svekker vernet flytter ansvaret ned og ut**

1. Kunnskapsstatus viser alvorlige helse- og miljøvirkninger fra svak stråling. Førre-var-tiltak i mange land

Mens Statens strålevern hevder at helsebelastningen fra mikrobølget stråling er uvesentlig og i nedgang, hevder forskere at Strålevernet tar feil, at skadevirkningene øker, og at dagens grenseverdier ikke gir tilstrekkelig beskyttelse. Fordi vi omgir oss stadig mer med elektriske felt og trådløst utstyr, angår det oss alle hvorvidt Strålevernet har feil eller rett, og det angår alle arbeidsplasser, skoler, hjem og offentlige rom.

Vedlagt oversendes en **Kunnskapsstatus-oversikt** over helse- og miljøvirkninger fra elektromagnetiske felt (EMF), det vil si både fra høyspentlinjer, elektromotorer og WiFi, mobiler og mobilmaster. Notatet gir et konsentrat, kilder og referanser til artikkelsamlinger og spesialiserte forskningsdatabaser. Du vil se at skadevirkninger nå observeres hos alle livsformer, fordi det er cellene som rammes: i dyr, insekter, fugler, fisk i tillegg til mennesker. Selv plantelivet tar skade. Vårt strålevern svikter, og næringsinteressene vil ikke - eller kan ikke - innse situasjonen. Det er tobakk-, asbest-, PVC- og DDT-historien som gjentar seg når de sier at de har støtte i solid forskning og at dagens grenseverdier er trygge. Kildene viser at de tar feil, og notatet lister opp initiativ som skjer internasjonalt for å fremme et strålevern som verner.

Det trengs handling for å unngå skadevirkninger - på barn, på voksne, på dyreliv, fugleliv og insektliv. Enhver myndighet, etat og arbeidsgiver har plikt til å handle når man får mistanke - eller burde ha fått - om at trusselen faktisk kan være reell. Da gjelder førre-var-prinsippet. Usikkerhet og stor mulig konsekvens er nok. Lokale myndigheter, etater og for eksempel idrettslag har stort handlingsrom for å treffe egne tiltak for å beskytte bedre enn strålegrensene gjør. (Om jussen i dette, se [HER](#).)

Hvem er jeg som skriver dette? Siden 2011 har jeg undersøkt feltet "stråling fra elektromagnetiske felt (EMF) og helse og miljøvirkninger" på full tid - etter nær 40 år i IKT-bransjen, med innføring av "data i skolen" for Utdanningsdepartementet, som forsker og strategirådgiver (Telenor) og som universitetslektor (NTNU). Jeg er nå pensjonist og leser

forskningslitteratur og beskriver det jeg finner, mest i egen blogg. Jeg blir daglig kontaktet av folk som har skadevirkninger - elever som ikke tåler WiFi-ruterne, bussjåfører som blir uklare i hodet under kjøring av elektronikken, brannmenn som ikke tåler det nye nødsambandet, folk som utvikler alvorlige EMF-relaterte sykdommer, folk som har måttet flytte unna basestasjoner. De får ikke hjelp, fordi Strålevernets tillit til fortidas kunnskap blokkerer for relevante tiltak, både i helsevesenet og innen miljø.

Fem års graving i forskningen og 40 år i IKT-bransjen har lært meg at slikt ikke er tull, og at vi trenger et nytt strålevern som er tilpasset vår tid og de utfordringer vår livsform gir. Dagens strålevern forvalter dagens utfordringer utfra fortidas forståelse og med fortidas verktøy, og bygger på faglig sterkt kritiserte og forutinntatte forskningsgjennomganger. De holder ikke mål.

2. Høringsfrist 20. september om ny, svekket strålevernforskrift. Høringsuttalelser er ønsket!

Revidert strålevernforskrift ble sendt ut på høring 20. juni med høringsfrist 20. september. Se [Strålevernets nettside](#). Så godt som ingen instanser er på høringslisten av de som har interesser i allmennhelse, skole, miljø, bomiljø, dyreliv, insekter, plantevern, forbrukerelektronikk, mobiler, trådløse nett, nettbrett og smarte målere. Til tross for at det er dette som er interessentgruppene for hverdageksponeringen for "ikke-ioniserende stråling". En høringsuttalelse fra ditt arbeidssted - eller fra deg privat - er derfor ønsket!

I det reviderte forslaget fjernes forsiktighetsregelen, og ikke-ioniserende stråling erklæres for problemfri - stikk i strid med hva man kan lese ut av Kunnskapsstatus-notatet (over). Høringsnotatet slår fast at hverdageksponeringen *ikke kan innebære noen helserisiko* så lenge eksponeringen er lavere gjeldende grenseverdier - hvilket er tøv:

"Nyere forskning indikerer at sannsynligheten for helseskader etter eksponering for ikke-ioniserende stråling under grenseverdiene er så liten at bruk av ALARA ikke lenger er faglig begrunnet." (Høringsnotatet, s. 10).

Følgelig ønsker Strålevernet å stryke selv den svake forsiktighetsregelen som var i forskriften ("ALARA-prinsippet", As Low As Reasonably Achievable). Strålevernet begrunner altså fjerningen med *hva forskningen viser*, og hevder at forskriften kun oppdateres "for å gjøre forskriften mer faglig korrekt" (seksjonssjef Tone-Mette Sjømoen, [Dagbladet.no, 1.9.2016](#)).

Men der fins altså en annen virkelighet enn Strålevernets der ute. Ikke en gang den private stiftelsen ICNIRP er så absolutt i sin vurdering av helserisikoen: ICNIRP utarbeidet dagens grenseverdier i 1998 og har siden arbeidet for å spre dem til land med strengere strålegrenser, samt å lage forskningsgjennomganger som alltid konkluderer med at "det ikke er grunnlag for å revidere grensene, men at mer forskning trengs". Det er ICNIRPs forskningsgjennomganger som er grunnlaget når Strålevernet hevder at forskningen er så entydig. Men selv ICNIRP slår fast at grensene må revideres i henhold til foreliggende kunnskap, og at ansvaret for dette ligger på nasjonale myndigheter, arbeidsgivere og andre. Det gjør også EU og WHO.

Den nye forskriften vil derfor **i praksis skyve ansvaret bort fra Strålevernet** og over på kommuner, skoleledelse, foreldre, arbeidsgivere, selgere av trådløst utstyr og forbrukerne. Det vil bety at ansvaret spres til instanser som umulig kan opprettholde relevant kompetanse for å

vurdere helsefaren og treffe tiltak. Dette er ikke rett terapi i en tid med bratt vekst i eksponering i hverdagen fra trådløse nett, smarte målere, mobilbruk, flere master, hybrid-biler, m.m., og i rask vekst i en rekke eksponeringsrelaterte "sivilisasjonssykdommer".

Vi trenger et modernisert, framoverlent **strålevern som bidrar til løsninger**. For mye kan bedres med enkle midler når man bare erkjenner problemet og får bygd opp relevant kunnskap. Men da må ikke sentrale myndigheter løpe fra ansvaret.

Høringsuttalelse kan man sende inn uten å stå på høringslista, og man kan sende inn privat.

Mer om forskriften og svarmuligheter finner du på min blogg. Gå direkte til

bloggposten: <https://einarflydal.com/2016/09/06/stralevernet-trenger-deg-gi-ditt-bidrag/#more-10276>

Her finner du ferdige høringsuttalelser som du kan bruke slik de er eller for å lage din egen - raskt og enkelt.

hvis vi ikke bruker de anledningene som bys oss til å påvirke forskriftene, får vi det regelverket vi fortjener.

Med vennlig hilsen

Einar Flydal

epost: Einar.Flydal@einarflydal.com

blogg: einarflydal.com

(dato: se eposten)